

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/3028/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Balassagyarmati Törvényszék 9.Pf.20.590/2023/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Az indítványozó jogi képviselője (dr. Mester Csaba Ügyvédi Iroda, képviseli: dr. Mester Csaba ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Balassagyarmati Törvényszék 9.Pf.20.590/2023/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását és annak – a Balassagyarmati Járásbíróság 3.P.20.506/2021/84. számú ítéletére is kiterjedő hatályú - megsemmisítését kérte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, a VI. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1), (2), (3) és (5) bekezdései, a XVI. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) bekezdése, a XX. cikk (1) bekezdése és a 28. cikk sérelme miatt.
- [2] 1. Az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó ügy lényege az abban eljáró bíróságok által megállapított tényállás, az általuk hozott döntések és az indítványozó által a beadványában előadottak alapján az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] Az indítványozó 2017 februárjáig élt élettársi kapcsolatban az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó per alperesével, a 2013-ban született gyermekük apjával. A szülők 2017 áprilisában a bíróság jogerős végzésével jóváhagyott egyezséget kötöttek, amely szerint a gyermek a felek közös szülői felügyeletében került elhelyezésre azzal, hogy állandó lakhelye az apa tulajdonában álló ingatlan lesz. Az indítványozó még 2017 júliusában benyújtott keresetében kérte a bíróságtól az egyezés megváltoztatását és azt, hogy a bíróság őt jogosítsa fel a gyermek feletti szülői felügyeleti jog kizárólagos gyakorlására. Az elsőfokon eljáró bíróság 2019 januárjában kelt ítéletében a gyermek feletti szülői felügyeleti jog kizárólagos gyakorlására az apát jogosította fel. Az ítéletet a másodfokon eljáró bíróság helyben

hagyta. Az indítványozó 2020 decemberében perújítási kérelmet terjesztett elő, amelyet a bíróság végzésével elutasított.

- [4] Az indítványozó 2021 szeptemberében előtejesztett keresetében azt kérte a bíróságtól, hogy a gyermek feletti szülői felügyeleti jog kizárólagos gyakorlására őt jogosítsa fel azzal, hogy a gyermek lakóhelye az indítványozó lakóhelyén legyen. Az alperes apa a kereset elutasítását kérte. A peres felek a per folyamán, 2022 novemberében ideiglenes egyezséget kötöttek a gyermek és az indítványozó kapcsolattartása kérdésében. Az elsőfokú bíróság ítéletével az indítványozó keresetét elutasította, és a felek által megkötött, a bíróság által jóváhagyott egyezséget hatályon kívül helyezte. Ítéletének indokolásában a bíróság rámutatott, hogy a perben a bíróság feladata annak vizsgálata volt, hogy korábbi ítéletének jogerőre emelkedését követően történt-e olyan változás az ítélettel érintett személyek életében, amely a gyermek érdekében szükségessé tenné a szülői felügyeleti jog újraszabályozását. Ennek feltárása érdekében a bíróság többször meghallgatta a peres feleket, beszerezte a peres felek ellen időközben – kiskorú veszélyeztetése miatt – megindított büntetőeljárás jegyzőkönyveit, tanúbizonyítást folytatott le, értékelte a rendelkezésére bocsátott gyámhatósági iratokat és a család- és gyermekjóléti központ iratait, továbbá meghallgatta a peres felek közös kiskorú gyermekét is. Mindezek alapján a bíróság elsőként arra a következtetésre jutott, hogy a felek között közös szülői felügyeleti jog szabályozására nincs lehetőség a szülők között ehhez szükséges együttműködési készség hiánya miatt, amely helyzet elsősorban az indítványozó magatartására vezethető vissza. A szülői felügyeleti jognak az indítványozó keresete szerinti megváltoztatását illetően a bíróság megállapította, hogy önmagában annak a ténynek, hogy az indítványozó időközben házasságot kötött azzal a személlyel, akivel korábban már élettársi kapcsolatban élt, semmilyen formában nem érinti a gyermekkel kapcsolatba kerülő személyek nevelésre való alkalmasságát és a gyermek érdekeit. A bíróság kiemelten vizsgálta azt is, hogy a gyermek nevelésében korábban meghatározó szerepet betöltő apai nagyapa halálát követően az apa egyedül is alkalmas-e a gyermek nevelésére, gondozására. Az ebben a körben elhangzott esetmenedzseri és szakpszichológusi tanúvallomások egyaránt azt erősítették meg, hogy az apa nem omlott össze a nagyapa halála miatt és – a gyermek iskolájának vezetője és helyettese nyilatkozatai alapján – nem igazolódott az sem, hogy a nagyapa halálát követően a gyermek tanulmányi eredménye romlott volna, véleményük szerint a gyermek képességének megfelelően teljesít az iskolában, az apa pedig a szükséges külön foglalkozást biztosítja a gyermek számára. Az indítványozó állításaival ellentétesen igazolódott tanú-meghallgatások eredményeként, hogy a gyermek nem éhezik, hanem jól táplált és megfelelően van felöltöztetve. A bíróság álláspontja szerint kétséget kizáróan megállapítható, hogy „az alperes teljes egészében felnőtt az apai szerephez. Egyedül, önállóan, maximálisan gondoskodik a kisgyermekről, biztosítva a gyermek testi, lelki, erkölcsi fejlődését. [...]

Az apa és a gyermek között szoros, mély érzelmi kapcsolat alakult ki, a gyermek szinte csüng az apján." A bíróság - nem vonva kétségbe a kirendelt igazságügyi szakértőnek az álláspontját arra nézve, miszerint a gyermek édesanyjára vonatkozó szélsőségesen negatív véleménye az apai befolyásolástól eredhet - hangsúlyozta, hogy a korábbi szakvélemény arra is egyértelműen rámutatott, hogy „mindkét szülő bevonja a gyermeket a közöttük lévő konfliktusba és a gyermek mindkét szülő magatartására visszavezethetően került rossz mentálhigiéniai állapotba. A bíróság döntése további alátámasztásaként kiemelte, hogy a családsegítő szakszolgálat szakemberei, a meghallgatott tanúk, a gyermek pszichológusa egybehangzóan nyilatkoztak arról, hogy az apa felmérte a helyzet súlyosságát, ezért lényegesen változtatott a viselkedésén, kompromisszumkésszé vált, a szabályozotthoz képest szélesebb kapcsolattartást biztosított az indítványozónak, figyelembe véve a gyermek kívánságát. A gyermek meghallgatása alapján megállapítható, hogy az apa felhagyott a gyermeknek az édesanyja ellen irányuló nevelésével, a gyermeknek az indítványozóval szemben tanúsított magatartása az indítványozó saját személyiségére vezethető vissza, akinél viszont - a bíróság megítélése szerint - „semmilyen személyiségfejlődés nem ment végbe". A bíróság osztotta az apának azt az álláspontját, hogy az indítványozónak „a szülő felügyeleti jog újra-szabályozása csupán presztízskérdés". Végezetül, ítéletének indokolásában a bíróság kitért arra is, hogy döntése meghozatalakor különös jelentőséget tulajdonított annak a szakpszichológus szakember nyilatkozatának, aki a gyermekkel évek óta folyamatosan foglalkozik, fejlődését, mindennapi életét figyelemmel kíséri, és amely álláspont a többi bizonyítékkal egyirányba mutató módon erősítette meg, hogy az apa „maximálisan helytáll és a gyermeket szeretetteljes, nyugodt környezetben, megfelelő módon neveli, gondozza." Ezzel szemben az indítványozó - a bíróság megítélése szerint - „eljárások indításával, bejelentéseivel egyértelműen veszélyezteti a gyermekét, ezért [a bíróság...] nem látott lehetőséget arra, hogy a felek által az ideiglenes egyezségben rögzített, szélesebb körű kapcsolattartást biztosítson a felperesnek".

- [5] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és megállapította, hogy az első fokon eljáró bíróság a széles körben lefolytatott bizonyítás alapján a tényállást helyesen állapította meg, a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével a jogszabályoknak megfelelő döntést hozott, továbbá egyetért a döntés indokolásával is. A másodfokú bíróság - reagálva az indítványozó fellebbezésében foglalt kifogásokra - megerősítette az elsőfokú bíróság azon álláspontját, miszerint az indítványozó gyermeknevelési képességét házasságkötése, illetve házastársának kiemelkedő gyermeknevelési képessége nem érinti. Miután a bizonyítási eljárás eredményeként megállapítható volt, hogy az apa a gyermek nevelésére, gondozására önállóan alkalmas, ezért ennek a változásnak a per érdeme szempontjából nincs jelentősége. Az indítványozó által a

fellebbezésben előadottakkal szemben – mutatott rá a törvényszék – a tanúvallomások alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy az apa önállóan, segítség nélkül képes a gyermek nevelésére, továbbá az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe bizonyítékként annak a szakpszichológusnak az írásbeli nyilatkozatát, aki több éve folyamatosan foglalkozik a gyerekkel. A törvényszék megítélése szerint önmagában az a tény, hogy az apa viselkedése kedvező irányban megváltozott, pozitív körülményként értékelendő függetlenül attól, hogy az apát ebben milyen megfontolások motiválják, mint ahogyan igazoltnak látta azt is, hogy az apa részéről „ellennevelő magatartás” már nem valósul meg. Összességében az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre a törvényszék szerint, hogy a szülői felügyeleti jog megváltoztatása nem állna a gyermek érdekében, mivel az apa a korábban még szükséges támogatás nélkül is képes a gyermek önálló nevelésére, testi, szellemi fejlődésének biztosítására. A másodfokon eljáró bíróság egyértelmű álláspontja szerint a gyermekelhelyezés tekintetében a fennálló helyzet megváltoztatása indokoltságának vizsgálatára irányuló eljárásban az apa – mint a jelenlegi rend szerint a szülői felügyeleti jog gyakorlásának kizárólagos jogosultja - gyermeknevelésre alkalmasságának alátámasztását és igazolását követően az indítványozó „személyiségfejlődése vizsgálatának a döntéshozatal szempontjából nem volt jelentősége”.

- [6] Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz a Főtitkár hiánypótlásra történő felhívását követően kiegészített alkotmányjogi panaszával. Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga megsértéseként adja elő, hogy az ügyében eljáró bíróságok a bizonyítékok törvény által megkívánt összevetését elmulasztották és ezért jutottak – nézete szerint - a valósággal ellentétesen arra a téves következtetésre, hogy a gyermek egészséges fejlődése az apánál biztosítható. „Mindezek mellett” – folytatja érvelését az indítványozó – „az elsőfokon eljáró bíróság elfogultsága az ügyben nyilvánvaló volt”, ezért ő az elsőfokú eljárásban a bíróság kizárása iránt kérelmet is előterjesztett. Ezt követően az indítványozó alkotmányjogi panaszában megismétli a kizárás indokaként általa korábban előadottakat. Az észrevételek, kifogások lényegében a bíróság tárgyalásvezetési és jegyzőkönyv-vezetési, tanú kikérdezési módszerének részletes kritikáját tartalmazzák. Így - többek között - az indítványozó azt is kifogásolja, hogy a bíróság – mindaddig, amíg az alperest és jogi képviselőjét egyetlen alkalommal sem figyelmeztette, hogy ne konzultáljanak – addig órá és jogi képviselőjére többször is rászólt emiatt. Az indítványozó a bíróság pervezetését elemi részletezettséggel elemző észrevételei, megjegyzései, kifogásai, kritikája mellett alkotmányjogi panaszában megjelöli azt az okot is, amelyre tekintettel a bíróság – véleménye szerint – szükségképpen elfogult az ügyben, ami egyértelműen „azon tényre vezethető vissza, miszerint ő volt az eljáró bíróság a peres felek között a szülői felügyelet gyakorlására irányuló előzményi perben is, és jelen perben gyakorlatilag saját döntését bírálta felül, amennyiben a felperesi keresetnek

helyt adna". Az indítványozó megítélése szerint ezek alapján az elsőfokon eljáró bíróság elfogultsága „egészen nyilvánvaló volt, az ügyet tárgyilagosan megítélni nem tudta, ennek ellenére őt az ügyből nem zárták ki”. Az indítványozó szerint az általa támadott ítéletek azért sértik az Alaptörvény 28. cikkét, mert az eljáró bíróságok nem részesítették fokozott védelemben a gyermek jogait és érdekét, a „törvény” céljával ellentétesen értékelték a körülményeket és a döntés a közjónak sem felel meg. A jogbiztonság alkotmányos elvével azért ellentétesek a döntések, mert azok a bírói gyakorlat kiszámíthatatlanságához vezetnek. Az ítéletek az indítványozónak a családi élethez és a gyermekével való kapcsolattartáshoz való jogát azért sértik, mert a gyermek érdekével ellentétesen őt az apánál helyezték el és kapcsolattartás jogát az ítéletek még ahhoz képest is szűkítették, amelyben a per során a felek megállapodtak. A törvény előtti egyenlőséghez való jogát a bírói döntés az indítványozó szerint azért sérti, mert a gyermek nevelésében való részvételre az ítéletek nem egyenlő időtartamot biztosítanak neki, illetve az apának. Az indítványozó megítélése szerint az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdését amiatt sértik az általa támadott döntések, „-mert a gyermek a perbeli ítéletek következtében az apai környezetben nem kapja meg a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelmet és gondoskodást”.

- [7] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [8] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőn belül nyújtotta be alkotmányjogi panaszát.
- [9] 2.2. Az Alkotmánybíróság eljárása során megállapította azt is, hogy az alkotmányjogi panaszban megfogalmazott kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeknek a 2.4. és a 2.5. pontokban írtak szerint csak részben tesz eleget.
- [10] Tartalmazza a panasz *a)* azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 27. §]; *b)* az eljárás kezdeményezésének indokait (a bíróságok eljárása és döntései alapvető jogai sérelmét okozták); *c)* az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntéseket; *d)* az Alaptörvény indítványozó által sérülni vélt rendelkezéseit; *e)* a XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében a bírósági eljárást kifogásoló indítványelem esetében indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntések az indítványozó álláspontja szerint miért ellentétesek az Alaptörvény általa megjelölt rendelkezésével; *f)* kifejezett kérelmet arra nézve, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg az általa támadott bírói döntések alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azokat.

- [11] 2.3. A további rendes jogorvoslattal már nem támadható törvényszéki ítélet az eljárást befejező döntésnek minősül, így alkotmányjogi panasszal támadható. Az indítványozó érintettsége – mint a támadott ítélettel lezárt bírósági eljárás felperesének – fennáll.
- [12] 2.4. Az Abtv. 27 § (1) bekezdés a) pontja alapján alkotmányjogi panaszt csak az indítványozó Alaptörvényben biztosított joga sérelmére lehet alapozni. Az indítványozó ugyanakkor az Alaptörvény bírói döntések által megsértett rendelkezéseként a B) cikk (1) bekezdését és a 28. cikket is megjelölte, de a szóban forgó alaptörvényi rendelkezések egyike sem az indítványozó valamely Alaptörvényben foglalt jogáról szól. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére csak a felkészülési idő hiányával, illetve a hátrányos tartalmú visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmával összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz, az indítványozó azonban alkotmányjogi panaszában sérelmeként a fenti két alkotmányos elvárás egyikének a sérelmére sem hivatkozott. {pl. 3041/2014. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alaptörvény 28. cikke pedig a jogalkalmazó szervek számára állapít meg jogértelmezési szempontokat.
- [13] 2.5. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha egyértelmű indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért és mennyiben ellentétes az Alaptörvénynek az indítványban megjelölt rendelkezéseivel.
- [14] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz fenti elvárásnak való megfelelése körében elvégzett vizsgálata alapján megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető érveléssel nem fejtette ki, hogy véleménye szerint pontosan mi és mennyiben okozza alkotmányjogi szempontból az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének, a XV. cikk (1), (2), (3) és (5) bekezdéseinek, a XVI. cikk (1) bekezdésének és a XX. cikk (1) bekezdésének az általa állított sérelmét. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben rámutat arra, hogy az indítványozó által megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezések sérelmének pusztá állítása önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezés tartalma közti ellentétet, rámutasson a sérelem és a bírói döntés közti közvetlen kapcsolatra, összefüggésre, és a támadott döntés által okozott alapjogi sérelemre is. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában előadott érvelése továbbá a fentiekben felsorolt egyik – általa megsérteni állított – alapjog esetében sem veszi figyelembe azok Alkotmánybíróság által kimunkált és követett alkotmányos tartalmát, és nem azokhoz viszonyítja, nem azokkal veti össze az ügyében meghozott és általa sérelmezett egyedi bírói döntéseket.
- [15] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy alkotmányossági összefüggéseket bemutató, az érdemi vizsgálatot megalapozó indokolást a fent

hivatkozott alapjogok tekintetében az indítvány nem tartalmaz, így – az Alkotmánybíróság erre irányuló következetes gyakorlatának megfelelően – alkotmányjogilag értékelhető érvelés és indokolás hiányában ezen indítványelemek nem felelnek meg az Abtv. 52. § (1) bekezdés e) pontja szerinti követelménynek, és nem alkalmasak az érdemi elbírálásra {3161/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [23]}.

- [16] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az egyéb törvényi feltételeknek megfelelő alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre utaljon. Ezen feltételek meglétének elbírálása az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [17] 3.1. Az Alkotmánybíróság az első törvényi feltétellel kapcsolatosan – alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése az indítványban – emlékeztet arra, hogy a testületnek részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése részletes alkotmányos tartalmát illetően is. Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszban előadott indítványozói érvelés ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokoltá tette volna.
- [18] 3.2. Az Alkotmánybíróság másrészt – az alkotmányjogi panaszban a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség valószínűsítése – jelen ügy kapcsán is hangsúlyozza, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírói szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja. {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert követelményrendszer érvényesülését garantálja.
- [19] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bíróisági eljáráshoz való alapjoga sérelmeként jelöli meg beadványában, hogy az ügyében eljáró bíróságok a bizonyítékok törvény által megkívánt összevetését elmulasztották és ezért jutottak álláspontja szerint arra - a valósággal ellentétes, téves – következtetésre, hogy a gyermek egészséges fejlődése az apánál biztosítható.
- [20] Az indítványozónak a fentiek szerint előadott sérelme kapcsán az Alkotmánybíróság emlékeztet mindenekelőtt arra, hogy következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és érvek valóságtartalmát, helyességét, valamint azok megalapozottságát, mint ahogyan azt sem, a jogalkalmazó mely tények megalapozása tekintetében tartja szükségesnek és indokoltnak bizonyítási eljárás lefolytatását, az eljárás során feltárt bizonyítékokat és az ezen alapuló érveket helytállóan értékelte-e, és azt sem vizsgálja, hogy a bíróságok

jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [11]; 3065/2016. (IV. 11.) AB határozat, Indokolás [36]}. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is irányadónak tekinti továbbá azt a korábbi megállapítását, miszerint „[s]em a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]-[15]. Az Alkotmánybíróság jelen ügy illetve az alkotmányjogi panasz befogadhatósága, - ennek részeként az Abtv. 29. §-ban foglalt feltételek fennállásának vizsgálata - során tekintettel volt és figyelembe vette a bíróságok bizonyítás-felvételére, a bizonyítékok mérlegelésére és értékelésére vonatkozó korábbi döntéseit is, amelyekben a testület rámutatott arra, hogy „[a]z Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből nem következik semmilyen elvárás a bizonyítás rendszerére, a bizonyítási eljárás lefolytatására, annak szabályaira vagy a bizonyítékok értékelésére nézve, és nem rögzít semmilyen elvárást arra nézve sem, hogy melyik jogorvoslati fórum mennyiben mérlegelheti illetve mérlegelheti felül a bizonyítékokat {3104/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [17]-[18]; 30/2014.(IX. 30.) AB határozat, Indokolás [83]; 3195/2015. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [25]}.

- [21] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmeként hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú eljárás lefolytatása eredményeként döntést hozó bíró elfogultsága az ügyben nyilvánvaló volt, ügye tárgyilagossága megítélése ettől a bírótól - az indítványozó meglátása szerint – azért nem volt elvárható, mert ő volt az eljáró és döntést hozó bíró a peres felek között korábban lefolytatott, a szülői felügyelet gyakorlásának megállapítására irányuló előzményi perben is, és jelen perben saját korábbi döntését kellett volna felülbírálnia, amennyiben az indítványozó keresetének helyt adott volna. Az Alkotmánybíróság az indítványozó ezen kifogásával kapcsolatosan egyrészt utal arra, hogy az elsőfokú ítélet indokolásában (Indokolás [22]) az eljáró bíró rögzítette, hogy az indítványozó kizárási kifogásában foglaltakkal ellentétben a folyamatban lévő perben a bíróságnak (a bírónak) nem a saját korábbi döntését kellett felülbírálnia, hanem azt kellett vizsgálnia, hogy a korábbi ítélet jogerőre emelkedése óta eltelt időszakban következett-e be olyan körülményváltozás, amely a gyermek érdekében szükségessé tenné a szülői felügyeleti jog újra szabályozását. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bíró ezen érvét nem cáfolja, hanem megismétli az elsőfokú eljárás során előterjesztett indokait.
- [22] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak a szubjektív kizárási ok fennállására alapozott és változatlan érvek mellett fenntartott kifogása kapcsán rámutat továbbá arra is, hogy a jogorvoslati eljárás során a három bíróból álló fellebbviteli bíróság

áttekintette az elsőfokon lefolytatott eljárás egészét, és ennek eredményeként ítéletének indokolásában rögzítette, hogy „a törvényszék az iratok felülvizsgálata alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le, melynek alapján a tényállást helyesen állapította meg, s a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével a jogszabályoknak megfelelő érdemi döntést hozott. A törvényszék az elsőfokú bíróság indokaival is egyetértett, azokat megismételni nem kívánja [...]”. A fellebbviteli bíróság ítélete külön is megerősíti, hogy „[a]z elsőfokú bíróság helytállóan hivatkozott arra, hogy [...] a perben azt kellett vizsgálnia, hogy a szülői felügyeleti jog gyakorlása tárgyában hozott korábbi jogerős ítéletet követően a döntés alapjául szolgáló körülményekben következett-e be olyan lényeges változás, amely a gyermek érdekében szükségessé teszi a szülői felügyeleti jog gyakorlásának megváltoztatását”. (Indokolás [23]) Mindezekből következően az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozónak az elsőfokú döntést hozó bíróval szemben alkotmányjogi panaszában megismételt és fenntartott elfogultsági kifogása nem alapozza meg a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételyét, mindenekelőtt azért, mert az ügyben másodfokon eljáró törvényszék az elsőfokú eljárás egészének áttekintését követően jutott arra az álláspontra, hogy mindenben osztja az elsőfokú döntésben foglaltakat, ideértve annak nemcsak érdemét, de indokolását is. Ebből következően az Alkotmánybíróság véleménye szerint már nem bír jelentőséggel - de az Alkotmánybíróság eljárásában nem is lenne vizsgálható - hogy az elsőfokon eljáró bíróval szemben megalapozott volt-e az indítványozó részéről előterjesztett szubjektív kizárási kezdeményezés, hiszen az eljárást lezáró másodfokú eljárás eredményeként már jogerős döntést hozott a törvényszék három bíróból álló tanácsa, azaz a jogorvoslati eljárás alapján az ügy érdemét a másodfokú bíróság döntötte el.

[23] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben eljáró bíróságok döntései és az alkotmányjogi panaszban állított alapjogi sérelem alátámasztásaként előadott indítványozói érvek vizsgálata alapján arra az álláspontra jutott, hogy az indítvány ténylegesen és tartalmát tekintve a bíróságok ténymegállapításainak, bizonyítás-felvételének és bizonyíték-értékelésének az Alkotmánybíróság által történő felülvizsgálatára, felülmérlegelésére és megváltoztatására irányul. A testület azonban ettől – ahogyan arra a fentiekben rámutatott – következetesen tartózkodik, mivel a tényállás megállapítása, a bizonyítási eljárás lefolytatása, a rendelkezésre álló bizonyítékok értékelése és mindezekből az ügy eldöntéséhez szükséges következtetések levonása a bíróságok jogalkalmazói hatáskörébe tartozó kérdés, amelyet az Alkotmánybíróság erre vonatkozó hatásköre hiányában nem vonhat megához. Az Alkotmánybíróság feladata nem a tény-, illetve jogkérdések felülvizsgálata, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákat számon kérje a bíróságoktól.

[24] Az Alkotmánybíróság – figyelemmel a fentiekben tett megállapításaira – rámutat végezetül arra is, hogy önmagában az, hogy az indítványozó a számára hátrányos, de

egyébként részletesen megindokolt bírói döntések érvelését tévesnek, hibásnak, sérelmesnek, illetve a saját meggyőződésével ellentétesnek tartja és vitatja, nem alkotmányossági kérdés, így nem ad alapot a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének a kimondására, ekként az alkotmányjogi panasz befogadására és érdemi vizsgálatára.

[25] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítvány nem teljesíti az Abtv. 29. §-ában a befogadás feltételeként előírt alternatív kritériumok egyikét sem, ekként annak befogadására és érdemi vizsgálatára nincs lehetősége.

[26] 4. Tekintettel arra, hogy az indítvány az indokolásban kifejtettek szerint nem felelt meg az Abtv.-ben foglalt törvényi követelményeknek, továbbá nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre sem, az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel - az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. április 1.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró